

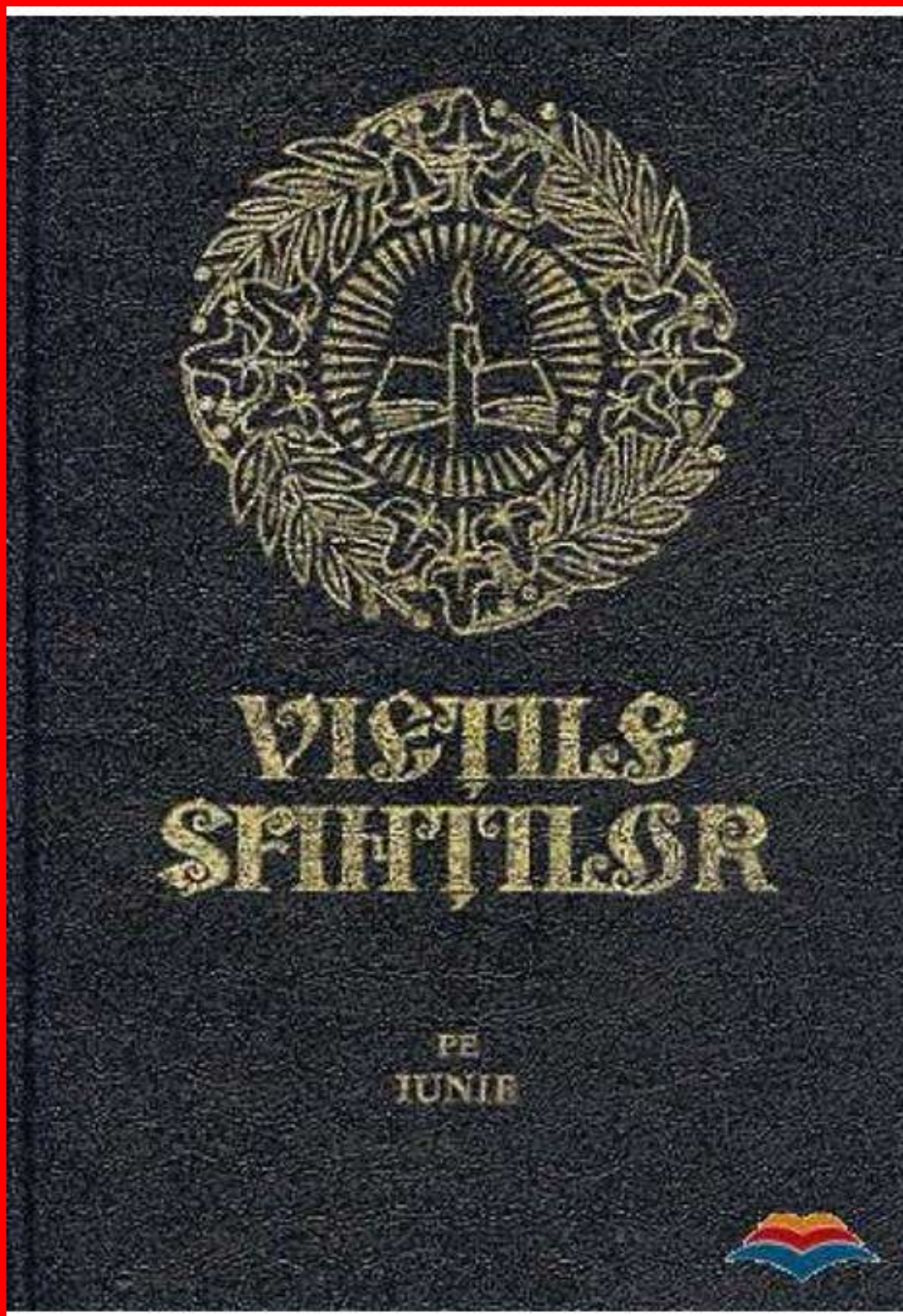
TEZAU LITURGIC

9 IUNIE

VIATA SF. IERARH CHIRIL, ARHIEPISCOPUL ALEXANDRIEI

ROMAN, 1997

9 iunie

Viața Sfântului Ierarh Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei

Marele între dascăli, Sfântul Chiril, era din Alexandria, născut din părinți dreptcredincioși și de neam bun, nepot de soră al lui Teofil, patriarhul Alexandriei. Fiind crescut cu îngrijire, s-a făcut foarte iscusit în filosofie și în fapte bune. El era desăvârșit învățat și deprins cu cărțile bisericești, elinești și latinești, atât în înțelepciunea cea dinafară, cât și în cea dinăuntru. El se îndeletnicea totdeauna cu citirea și cugetarea dumnezeieștilor Scripturi.

Pentru aceea și Teofil, unchiul lui, văzînd în el atîta înțelepciune și fapte bune, l-a numărat în rîndul clericilor Bisericii, hirotonindu-l arhidiacon. Sfântul Chiril era sădit în grădina Bisericii lui Hristos, întocmai ca un crin binemirositor și frumos, care înflorea cu curăția și cu faptele bune, și care umplea pe credincioși cu mirosul dumnezeieștii lui înțelepciuni.

După ce a murit Teofil, toți clericii de obște și mirenii au ales ca patriarh al Alexandriei pe dumnezeiescul Chiril, care, îndată ce s-a suit pe scaun, a izgonit din Alexandria pe eretici și pe cei

care se numeau novațiani. Aceștia se asemănau cu fariseii și se numeau între ei curați și drepecți; pentru aceea purtau haine albe, ca să se arate prin aceasta curăția petrecerii lor. Ei ziceau că cel ce după botez va cădea în păcat de moarte, nu se cade să se primească în biserică; căci păcatul cel de moarte nu se spală, de nu se va boteza omul a doua oară. Ei nu îngăduiau a doua nuntă, numind-o desfrînare. Botezau a doua oară pe cei ce erau bine botezați, după dreapta credință și mai aveau încă alte socoteli ereticești.

Ei s-au numit novațiani de la un oarecare Novat, începător al acestei erezii, care era preot în Roma pe vremea împăratului Decie și care dorea să se facă episcop al Romei. Dar, fiindcă după moartea episcopului Favin, care a mărturisit pentru Hristos, Novat nu s-a făcut episcop, după cum poftea și nădăjduia, ci s-a făcut fericitul Cornelie, pentru această pricină s-a despărțit de la soborniceasca Biserică și s-a făcut într-o toate vrăjmaș al dumnezeiescului Cornelie și al întregii Biserici creștine. Căci episcopul Cornelie primea iarăși la Biserică pe creștinii care, de frica muncilor, se lepădaseră mai înainte de Hristos, pe vremea tiranului Decie; dacă la urmă, pocăindu-se, se întorceau iarăși la credința în Hristos, cu lacrimi, așa precum și Hristos a primit pe

Apostolul Petru, care s-a lepădat de Dînsul mai înainte, dar, pe urmă, cu lacrimi, s-a pocăit.

Trufașul Novat, nu numai că nu primea la pocăință pe cei ce se lepădau de Hristos, dar și pe Corneliu îl prihănea, numindu-l pârtaș și tovarăș al închinătorilor de idoli. Cu acestea, el a cîștigat și pe alții de un cuget cu el, făcîndu-se ca un nou episcop în Roma. De acolo s-a întins eresul și dezbinarea aceasta pînă la Alexandria.

Pe niște eretici ca aceștia i-a gonit Sfîntul Chiril, împreună cu episcopul lor Teopempt - după cum am zis -, îndată ce s-a făcut patriarh. După aceea, s-au înarmat să gonească din locașul lor și pe draci. Aproape de Alexandria, ca la douăsprezece stadii, se afla un loc ce se numește Canovos și, aproape de acela, este un alt loc ce se numește Manutin, în care era o capiște veche locuită de draci. Drept aceea, tot locul acela era foarte înfricoșat de mulțimea duhurilor necurate ce locuiau acolo. Pe cînd trăia patriarhul Teofil, de multe ori a voit să curățească acel loc de acele duhuri necurate ce locuiau acolo și să-l facă locaș sfînt, spre a se preamări Dumnezeu. Dar n-a putut; pe de o parte, pentru că a avut multe împiedicări; iar pe de alta, pentru că i-a urmat lui aproape moartea.

Însă, următorul lui Teofil, de trei ori fericitul Chiril, s-a îngrijit de aceasta și cu osîrdie se ruga lui Dumnezeu, ca să-i dea ajutor și putere să izgonească din acel loc duhurile cele necurate. Drept aceea, i s-a arătat lui în vis îngerul Domnului și i-a zis să aducă în locul acela cinstitele moaște ale sfinților doctori fără de arginți Chir și Ioan și astfel va fugi de acolo puterea diavolilor. Deci, Sfântul Chiril, îndeplinind porunca îngerului fără de întârziere și, după ce a adus în acel loc moaștele sfinților doctori fără de arginți și a zidit acolo o biserică în numele lor, îndată au fugit de acolo duhurile cele necurate și s-a făcut locul acela izvor de tămăduiri, prin darul sfinților fără de arginți.

După ce sfântul a gonit din locul Alexandriei pe necurații și gîndiții diavoli, a luat purtare de grijă să gonească și pe văzuții și smintiții diavoli, care erau urîtori de Hristos. Aceia erau evreii care locuiau de mult în Alexandria, din vremea în care s-a zidit cetatea aceasta de marele Alexandru, și cu vremea s-au înmulțit foarte mult și nu încetau - după obiceiul ce-l are acest neam iubitor de zavistie - de a bîntui într-ascuns și la arătare pe creștini, pentru ura cea neîmpăcată ce o au asupra lui Hristos și a creștinilor. Ei pricinuiau multe amestecări, tulburări, vărsări de sînge și ucideri. Deci, chemînd sfântul pe cei mai de căpetenie ai

adunării lor, i-au sfătuit să oprească pe neamul lor de la aceste fapte pîngărite și să-i înțeleptească, iar blestemații aceia, nu numai că nu s-au înțelepțit, dar s-au făcut și mai răi.

În Alexandria era o biserică foarte mare și foarte frumoasă, care se numea "biserica lui Alexandru", fiind zidită de episcopul Alexandru. Deci, evreii, voind să facă ceva rău creștinilor, s-au înarmat toți și, într-o noapte, au făcut un zgomot mare, alergînd pe drumuri și zicînd pe la casele creștinilor: "Săriți, că arde biserica lui Alexandru".

Creștinii, auzind, au alergat îndată cu sîrguință să stingă focul. Evreii, văzînd aceasta, au sărit asupra creștinilor, începînd a-i tăia pe unul cu sabia, pe altul cu cuțitul, pe altul îl ucideau cu sulița, iar pe altul îl omorau cu orice apucau în mînă; încît, în acea noapte, au ucis mare mulțime de creștini. Sfîntul Chiril, aflînd dimineața de întîmplarea aceea, s-a mîhnit foarte tare și căuta judecată asupra evreilor de la eparhul cetății, care se numea Orest. Dar eparhul, deși era creștin, însă, fiindcă avea oarecare vrajbă asupra sfîntului, era de partea evreilor ucigași. Atunci dumnezeiescul Chiril, umplîndu-se de rîvnă dumnezeiască, a luat cu el mulțime de creștini și au gonit pe evrei din Alexandria, iar locuințele lor le-au surpat și le-au ars împreună cu sinagoga lor. Eparhul, aflînd de

aceasta, s-a umplut de mînie asupra patriarhului și a început a face rău rudeniilor și prietenilor sfîntului; încît și pe gramaticul Ierax, bărbat renumit și cinstit, l-a bătut fără de milă și l-a dezbrăcat în priveriște.

De atunci se afla între sfînt și între eparh, mare neînțelegere și neunire, pentru că sfîntul părtinea pe creștini, iar eparhul pe evrei. De aceea au scris fiecare tînărului împărat Teodosie, despre pricina aceasta și așteptau să vină poruncă de acolo.

După aceasta, a urmat în Alexandria și o altă întîmplare rea, care s-a făcut pricină de ucideri și de mare tulburare. Iată care este:

În cetatea Alexandria, era o fecioară filosoafă, fiica lui Teona filosoful, care se numea Ipatia, fată binecredincioasă și îmbună-tățită. Ea învățase filosofia din tînără vîrstă de la tatăl său, sporind atît de mult în filosofie, încît întrecea cu înțelepciunea pe toți filosofi vremii de atunci. Despre dînsa scrie și înțeleptul Sinesie, episcopul Chirinei, lăudînd-o cu cuvinte alese. Ea își păzea fecioria curată, nevoind să se însoțească cu bărbat; pe de o parte pentru dragostea lui Iisus Hristos iar pe de alta, să poată fără de tulburare să se îndeletnicească cu cărțile filosofiei.

Pentru aceea, bărbații cei rîvnitori de înțelepciune, alergau în Alexandria din toate părțile, ca să audă înțelepciunea filosoafei Ipatia. Toți clericii și boierii și întreg poporul o cinsteau și ascultau cu dragoste sfaturile și dojenile ei cele folositoare de suflet. Deci, această filosoafă, voind să facă pace între patriarh și eparh, se ducea cu multă blîndețe și smerenie, uneori la unul, alteori la celălalt și, cu cuvintele cele înțelepte și pricepute, i-a înduplecat pe amîndoi să se împace. Preasfințitul patriarh căuta mai înainte de aceasta să se împace cu eparhul; dar acela, fiind rău, pătimaș și pomenitor de rău, nici nu voia să audă de pace.

Într-una din zile, pe cînd Ipatia filosoafa se întorcea cu careta la casa sa, niște oamenii răi care nu doreau pacea eparhului și a patriarhului, au năvălit asupra ei fără de veste și, trăgînd-o cu sila afară din caretă, i-au sfîșiat hainele și au bătut-o fără de milă, pînă ce au omorît-o. Ei nu s-au săturat numai de acea răutate a lor, ci, cu neomenia și cu nemilostivirea lor de fiară, au năvălit asupra trupului celui mort al fecioarei l-au tăiat bucăți și l-au ars în locul ce se numea Chinar.

Înștiințîndu-se toți alexandrinii de această jalnică ucidere și rea întîmplare, s-au mîhnit foarte mult, mai ales înțelepții cei iubitori de învățătură. S-au

mai înștiințat încă de tulburarea aceasta și monahii care locuiau în muntele Nitriei și, umplându-se de rîvnă, s-au adunat ca la cinci sute. Deci, pogorîndu-se în Alexandria, în ajutorul și apărarea patriarhului, au găsit pe drum din întîmplare pe eparhul în caretă și îndată au început a striga, ocărîndu-l și numindu-l slujitor de idoli, fiindcă mai înainte era elin, iar acum luase botezul în cetatea lui Constantin.

Unul din monahii aceia, fiind mai mînios, a aruncat o piatră asupra eparhului și l-a lovit în cap. După aceea, adunîndu-se mulțime de popor, a alungat pe acel monah și au scăpat pe eparh, iar slujitorii eparhului au prins pe un monah cu numele Amonie și l-au dus la eparh. Acela, socotind că sfîntul a pornit pe acei monahi asupra lui, s-a aprins de mînie și atît de mult a muncit pe Amonie în mijlocul cetății, încît l-a omorît. Sfîntul, înștiințîndu-se de acest lucru, s-a mîhnit și a trimis de a luat trupul monahului și l-a îngropat cu cinste.

Toate acestea au dat îndrăzneală evreilor, pe care îi izgonise sfîntul din Alexandria, după cum am zis. Ei și-au făcut mai întîi o sinagogă acolo unde se aflau, apoi ucigașii de Hristos și urîtorii de Dumnezeu au îndrăznit de au făcut și acest lucru prea fărădelege, spre ocară și rușinea lui Hristos și

a creștinilor. Au făcut o cruce lungă, au prins un copil al unui creștin oarecare, pe care, dezbrăcându-l, l-au răstignit pe cruce, nu cu piroane, ci cu frînghii subțiri; apoi după ce au rîs mult de dînsul, au scuipat în fața lui și l-au batjocorit întocmai cum părinții lor au batjocorit pe Domnul; iar mai pe urmă de toate l-au bătut atît de mult pînă ce l-au omorît. Astfel acest copil binecuvîntat s-a făcut pârtaș și următor al patimilor Domnului.

Dumnezeiescul Chiril, înștiințîndu-se de toate acestea s-a plîns împăratului; care, deși cu întîrziere, însă a judecat cu dreptate. Împăratul a poruncit ca pe cei mai mari ai evreilor să-i muncească foarte tare, iar pe eparhul Orest l-a scos din dregătoria sa. Scăpîndu-se Sfîntul de tulburările cele mai de sus și de smintelile acestea, își păstorea turma lui cea cuvîntătoare cu sîrguință și cu plăcere de Dumnezeu, ca un păstor adevărat, avînd pace cîtăva vreme.

Însă diavolul, vrăjmașul păcii, al adevărului și izvorul tuturor răutăților, n-a lăsat pe Sfîntul Chiril și pe ceilalți creștini să se bucure multă vreme de această liniște; că a pornit război mare și tulburare în toată Sfînta Biserică a lui Hristos, cu hulitorul eres al răucredinciosului Nestorie, asupra căruia se cădea să se nevoiască dumnezeiescul

Chiril, apărătorul drepte credințe. Acest Nestorie răucredincios, după ce a fost adus din Antiohia la Constantinopol și ales patriarh după Sesinie, la începutul patriarhiei lui se arăta pe dinafară dreptcredincios în credință și nimic nu zicea împotriva acesteia; însă, în inima sa, ticălosul era eretic, numind pe Stăpînul Hristos "numai om, nu și Dumnezeu", iar pe Născătoarea de Dumnezeu numind-o, nu Născătoare de Dumnezeu, ci "Născătoare de Hristos".

Astfel și cei de un cuget cu Nestorie, adică episcopul Dorotei, cel care locuia împreună cu el, și preotul Anastasie, aceștia au început mai întâi să semene eresul întocmai ca niște neghină printre grâu. Episcopul Dorotei, învățînd pe popor la un praznic în biserica sobornicească a cetății lui Constantin, a strigat și a zis acest cuvînt hulitor: "Care va numi pe Maria, Născătoare de Dumnezeu, să fie anatema". Iar Anastasie patriarhul, propovăduind în popor, a zis: "Să nu numească cineva pe Maria, Născătoare de Dumnezeu, pentru că Maria era ființă de neam omenesc. Și, din trupul omului, cum este cu putință să se nască Dumnezeu?" Aceste cuvinte hulitoare dacă le-a auzit poporul, a început să se tulbure; și, pentru ca să se adeverească, au întrebat pe patriarhul Nestorie despre acestea. Dar ereticul Nestorie n-a mai putut să ascundă în inima sa otrava eresului;

deodată a început a aduce hule împotriva lui Hristos și a Născătoarei de Dumnezeu, zicînd: "Eu nu voi numi Dumnezeu, pe Acela care s-a zămislit în pîntece de femeie și a așteptat un număr de zile și de luni, pînă să se nască; nici nu voi numi Născătoare de Dumnezeu, pe femeia care a născut om cu trup din firea sa".

De atunci înainte, au început în popor să se nască prigoniri și împerecheri, adică, unii se împotriveau eresului lui Nestorie și-l urau, iar alții se împărtășeau cu el și primeau învățătura lui. Aceste împerecheri se făceau nu numai în cetatea lui Constantin, ci mai în toată lumea și la fiecare breaslă a credincioșilor. Acel eretic, Nestorie, împreună cu următorii lui au scris cărți și le-au trimis pretutindeni, chiar și pînă în pustiuri, pe unde locuiau monahii. Deci, acel blestemat a atras la rătăcirea lui atît de mulți, încît făceau parte cu el clerici, monahi și mireni. Astfel, după cum mai înainte Arie a sfîșiat de sus haina lui Hristos cea țesută, tot așa și Nestorie a sfîșiat toată plinirea Bisericii în multe părți.

Înștiințîndu-se de toate acestea, Sfîntul Chiril din Alexandria s-a mîhnit foarte mult, ca un rob credincios al lui Hristos și al Născătoarei de Dumnezeu ce era. Deci, s-a înarmat ca să dea război pentru cinstea lor și s-a pregătit, ca un

păstor adevărat, să izgonească lupul cel răpitor din staulul oilor celor cuvîn-tătoare. Sfîntul Chiril a scris mai întîi scrisori sfătuitoare către Nestorie, în care îl sfătua, cu dragoste frățească, să lepede niște socoteli ereticești ca acestea și, cu schimbarea lui în dreapta credință, să îndrepteze pe aceia pe care i-a atras mai înainte la reaua credință. Răucredinciosul Nestorie, luînd scrisorile Sfîntului Chiril, nu numai că nu s-a îndreptat, ci mai rău s-a făcut, sînguindu-se să întindă și mai mult eresul său; iar pe cei ce se împotriveau rătăcirii lui, clerici și monahi, îi muncea cu diferite feluri de munci. Contra Sfîntului Chiril se mînia cu multă mîndrie, numindu-l eretic și grăind contra lui multe clevetiri mincinoase și nedrepte și le semăna în popor.

Sfîntul Chiril, văzînd calea pe care a apucat Nestorie, i-a scris cu asprime, vădind eresul lui. El a mai scris și clerului din Constantinopol și împăratului; apoi a mai scris și lui Celestin, episcopul Romei, și celorlalți patriarhi; de asemenea, a scris și la diferite cetăți și laturi, dregători și boieri. Chiar și la mulți pustnici și monahi nu s-a lenevit fericitul a scrie, arătîndu-le din dumnezeieștile Scripturi, cît este de pierzătoare și vătămătoare de suflete rătăcirea lui Nestorie, îndemnîndu-i pe toți să se păzească de eresul acela ca de niște otrăvuri aducătoare de moarte. Mai pe

urmă, eresul lui Nestorie creștea din zi în zi tot mai mult și sporea din ce în ce mai rău. Deci, dezbinarea Bisericii fiind mare și mulți din episcopi vătămându-se de eres; pentru aceasta, Teodosie cel Tânăr, dreptcredinciosul împărat, vrînd să îndrepteze aceste sminteli și să curețe Biserica lui Hristos și grîul credinței de mărăcinii și neghinele rătăcirii lui Nestorie, a poruncit să se adune în Efes la anul 431 al treilea sinod a toată lumea.

Deci, s-au adunat două sute și mai bine de episcopi din toată lumea; iar cîți nu puteau să meargă singuri pentru vreo împiedicare de nevoie, aceștia și-au trimis delegații lor. De aceea și Celestin, episcopul Romei, fiindcă nu putea să meargă la Efes de bătrînețe și slăbiciune, a scris Sfîntului Chiril să țină locul lui în sinod. Deci, cei mai mari ai acestui Sfînt Sinod erau: întîi, Sfîntul Chiril, ca locțiitor al episcopului Romei și ca patriarh al Alexandriei; al doilea, Iuvenalie al Ierusalimului, și al treilea, Memnon al Efesului. Deci, fericitul Chiril, aflîndu-se cel dintîi șezător pe scaun în sinodul acesta a toată lumea, a propovăduit împreună cu ceilalți părinți și a învățat:

"Domnul nostru Iisus Hristos este unul după ipostas, Dumnezeu adevărat și Om adevărat, iar Preacurata Fecioara Maria, care L-a născut pe El

cu trup, este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu". Pentru aceea, s-a făcut mare bucurie la toți credincioșii și tot poporul cetății bătea din palme de bucurie și zicea într-un glas: "Nu este mare Artemida efesenilor, după cum s-a zis de demult, ci este mai mare Preasfînta Fecioară Maria, Născă-toarea de Dumnezeu". Iar pe Nestorie, Sfinții Părinții ai acestui sinod l-au anatemitizat și l-au caterisit ca pe un eretic și hulitor. Dar, fiindcă el nici așa nu se liniștea, ci propovăduia eresul mai departe, pentru aceea l-au surghiunit în Tason - după cum zice Sfîntul Teofan -, apoi în Oasinul Arabiei, căruia pe turcește îi zicea Iprim.

Pierzătorul Nestorie, aflîndu-se acolo, și-a luat dumnezeieștile pedepse, pentru că limba lui cea hulitoare a putrezit și a fost mîncată de viermi; tot asemenea a putrezit tot trupul lui. Iar în Tebaida cea de sus, ticălosul Nestorie a suferit moarte înfricoșată și dureroasă, asemenea cu a lui Arie; fiindcă, pe cînd avea ieșirea afară, a început a vorbi contra lui Hristos și contra Născătoarei de Dumnezeu. Pentru aceasta, îngerul Domnului l-a lovit și s-au vărsat toate măruntaiele lui tocmai în ceasul necurăteniei; și acolo și-a dat sufletul acel om rău, după cum povestește Sfîntul Gherman al cetății lui Constantin.

O necinste și o pedeapsă ca aceasta a luat ereticul Nestorie, cel de un gând cu iudeii; iar Sfântul Chiril a luat mare cinste de la sfântul al treilea Sinod a toată lumea, pentru că, după cum povestește Ioan Zinon în cuvîntul de laudă pe care îl împletește Sfântului Chiril și care se găsește în cărțile scrise cu mîna lui, părinții celui de-al treilea Sinod au dăruit dumnezeiescului Chiril aceste privilegii: să se numească judecător al lumii și să poarte pe cap, cînd va sluji Sfînta Liturghie, un giulgiu subțire ca o basma. Acestea arată întîi judecata cea minunată a toată lumea pe care a făcut-o Sfîntul, unind toată lumea printr-o singură și dreaptă credință, care era în acel timp împărțită de eresul lui Nestorie; și al doilea, giulgiul cel subțire arată iscusința minții și socotelilor Sfîntului cu care a întărit și a explicat unirea acea după ipostas; fiindcă prin hotarul acesta, se arată împreună și o față a lui Hristos și două firi ale Lui.

Acestea le-a povestit cuvîntul pe scurt și cu puține vorbe, dar n-a fost așa; pentru că, pînă să se adune sinodul cel mai sus zis ca prin el să întărească și să întemeieze adevărata credință, Sfîntul Chiril a pătimit multă necinste și osteneală totdeauna. Căci a luat multe clevetiri neadevărate și goniri de la ereticii cei de un gând cu Nestorie, pentru că ei, fiind ajutați de dregătorii cei lumești, au făcut adunarea lor și au declarat mincinos și

eretic pe dumnezeiescul Chiril. Ei erau de un gînd și cu Apolinarie, care se lepădase de adevărata omenire a lui Hristos, fiindcă ziceau că Hristos nu are minte, ci dumnezeirea a împlinit locul minții. Deci, ei au osîndit pe Chiril ca pe un eretic, pîrîndu-l împăratului prin scrisorile lor. Și atît de mult au umblat cu pîrile și prihănimile lor, încît au întăritat pe împărat cu urgie asupra Sfîntului, din care pricină a fost aruncat în temnița din Efes, purtînd fiare și nevoindu-se pentru adevăr împreună cu Memnon al Efesului.

După aceea împăratul, cercetînd cu deamănuntul și găsind că toate acele pîri au fost mincinoase și aflînd nevinovăția Sfîntului, toate acele au smerit pe eretici și i-au izgonit, iar pe Sfîntul Chiril împreună cu cei de un gînd cu dînsul, i-au pus iarăși în scaunele lor; și astfel răbdarea și blîndețea au fost încununuate cu laude.

Pentru ca să înțeleagă fiecare cît de urît a fost Maicii lui Dumnezeu eresul lui Nestorie, împotriva căruia s-a luptat atît de mult dumnezeiescul Chiril, este bine să spunem aici și istoria pe care o povestesc părinții Limonariului, Sofronie și Ioan, unde ei scriu astfel: "Am mers la părintele Chiril, preotul lavrei Calamonului, care este lîngă Iordan, și ne-a spus nouă acestea: "Într-una din zile, am văzut în somn pe Sfînta Maria Născătoarea de

Dumnezeu, cu fața luminată, cu haină roșie și, împreună cu dînsa, doi bărbați cu sfințită cuviință, care stăteau afară de chilia mea. Eu am cunoscut că este Stăpîna Născătoare de Dumnezeu, iar cei doi bărbați care erau cu dînsa, erau Sfîntul Ioan Botezătorul și Sfîntul Ioan Cuvîntătorul de Dumnezeu. De aceea, am ieșit din chilia mea și, închinîndu-mă Născătoarei de Dumnezeu, am rugat-o pe ea să intre înăuntru, ca să-mi binecuvînteze chilia. Dar Născătoarea de Dumnezeu n-a voit nicidecum și, fiindcă eu am rugat-o cu stăruință, am zis: "Să nu se întoarcă robul tău rușinat și defăimat de la tine", și alte asemenea. Ea, căutînd spre mine, mi-a spus: "Cum mă rogi să intru în chilia ta, cînd tu ai pe vrăjmașul meu într-însa".

Acestea zicînd, s-a făcut nevăzută; iar eu, deșteptîndu-mă, am început a plînge și a mă mîhni pentru cuvîntul acesta al Născătoarei de Dumnezeu. Deci, nefiind altcineva în chilia mea, afară de mine singur, mă gîndeam, ca nu cumva să fi greșit cu vreun lucru oarecare sau cu gîndul către Născătoarea de Dumnezeu și de aceea s-a întors de la mine; însă nu găseam nimic cu care să-i fi greșit întru ceva. Deci, aflîndu-mă întru nedumerire și mîhnire, am luat o carte ca să citesc și să mă mai mîngîi în supărarea aceea. Acea carte era a lui Isihie, preotul Bisericii Ieru-salimului, pe

care o cerusem odată de la dînsul. Citind în ea, am aflat la sfîrșitul cărții două cuvinte hulitoare ale răucredinciosului Nestorie, de unde am cunoscut că el este vrăjmașul Născătoarei de Dumnezeu; deci pe acela îl aveam în chilia mea.

Atunci am dat cartea înapoi la acela care mi-o dăduse, zicîndu-i: "Ia-ți cartea ta, frate, că din ea mai mult am păgubit decît am folosit". Iar acela, întrebîndu-mă și aflînd cauza acelei pagube - fiindcă i-am povestit vedenia -, s-a umplut de rîvnă dumnezeiască și, îndată, a tăiat din carte acele cuvinte hulitoare și le-a ars în foc, ca să nu se mai afle în chilia lui vrăjmașul Stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu".

Nu se cuvine să tăcem și aceasta: Sfîntul Chiril, cel mai desăvîrșit prieten al lui Hristos și atît de procopsit în sfințenie, avea încă și o oarecare prihană în dînsul, nu din răutate și cunoștință, ci din oarecare prindere în minte și necunoștință a adevărului. Numai unul Dumnezeu este fără de păcat și singur este cu totul neprins de orice patimă, precum zice Grigorie Cuvîn-tătorul de Dumnezeu. Iar sfinții, oricît de îmbunătățiți ar fi ei, cu toate acestea sînt supuși, ca și oamenii la neputința omenească și cad sub oarecare patimi omenești. De aceea și Sfîntul Chiril, ca un om avea oarecare patimă omenească, însă a îndreptat-o pe

aceasta într-un chip minunat. Care era patima și care a fost îndreptarea ei? Ascultați: Marele Chiril, avînd rudenie și unchi pe patriarhul Teofil, vrăjmașul Sfîntului Ioan Hrisostom, credea de adevărate mincinoasele prihăniri pe care le grăia Teofil contra vrăjmașului lui, Hrisostom, nu din răutate, precum s-a zis mai sus, ci din neștiință și din nerăutate, precum este scris: *Bărbatul cel fără de răutate crede tot cuvîntul*. Deci, din aceste două pricini, a luat dumnezeiescul Chiril presupus rău asupra preasfințitului și dumnezeiescului părinte Ioan Hrisostom, de unde se mînia asupra lui, nu numai cînd trăia, ci și după moartea lui. Pentru aceasta, nici numele lui nu voia să-l pomenească în pomelnicele celorlalți binecredincioși patriarhi, precum era și este obiceiul.

Deci, a scris către dumnezeiescul Chiril, Apotic, cel ce a fost după Arsachie patriarh al Constantinopolului, arătînd că și el a fost unul din vrăjmașii lui Hrisostom; dar mai pe urmă, socotind nevinovăția și curățenia acestui sfînt bărbat, s-a pocăit de greșeala sa mai înainte și a numărat și a pomenit numele Sfîntului Ioan Hrisostom, împreună cu ale celorlalți sfinți; deci, sfătuindu-l pe Sfîntul Chiril frățește, l-a rugat să facă și el asemenea, să scrie numele lui Hrisostom în pomelnic și să-l pomenească. Însă dumnezeiescul Chiril nu l-a ascultat, nevoind să prihănească

sinodul ce s-a ținut împotriva lui Hrisostom pe vremea lui Teofil.

A mai scris după aceasta către dumnezeiescul Chiril și Sfântul Isidor Pelusiotul, ca unul ce era rudă cu el și mai bătrîn cu vîrsta. Acela îl sfătuia cu îndrăzneală dar și cu multă blîndețe cum că, nedrept și fără de socoteală ține mînie contra Sfîntului Ioan Hrisostom și cum că nu se cuvine fără de greșeală să judece cineva din oameni, mai înainte de a nu fi cercetat pricina și greșeala omului cu de-amănuntul. Dumnezeu, cu toate că știe toate mai înainte de a se face și vede mai înainte cele ce au să fie ca și cum ar fi de față, Sfînta Scriptură zice că s-a pogorît din cer singur la cetățile dimprejurul Sodomei, ca să vadă dacă cu adevărat au păcătuit sodomitenii, așa după cum strigarea Sodomei se suie înaintea Lui; iar de nu, să știe: *Strigarea Sodomei și a Gomorei s-a înmulțit către Mine și păcatele lor sînt foarte mari. Deci, pogorîndu-Mă, voi vedea de se săvîrșește după strigarea lor care vine către Mine; iar de nu, să știu.* Aceasta a făcut-o Domnul Cel a toate văzător, ca să ne dea pildă să nu credem îndată cuvintele pîrîtorilor, ci singuri să cercetăm mai înainte pînă ce ne vom încredința desăvîrșit, de este adevărat, așa după cum auzim. Deci, și ție - zice către dumnezeiescul Chiril -, ți se cuvine să socotești

mai întâi și apoi să te mîinii, după ce vei afla pricină binecuvîntată de mînie.

Mulți din cei ce au fost împreună cu tine la sinodul din Efes te spun pe față cum că te mîinii cu nedreptate asupra nevinovatului Ioan și, fiindcă ești nepot al lui Teofil, urmezi în toate așezării aceluia. Deci, precum acela și-a declarat nebunia pe față, izgonind din scaunul său pe Ioan cel fără de greșală, sfînt și iubit al lui Dumnezeu, așa faci și tu; prihănești și gonești slava celui gonit, cu toate că acum este mort".

Altădată, Sfîntul Isidor a scris altă epistolă, către același dumnezeiesc Chiril, în care zicea acestea: "Mă înfricoșează pildele care se află în dumnezeiasca Scriptură și mă silesc să-ți scriu cele ce îți sînt de trebuință. Dacă eu îți sînt părintele tău - precum mă numești -, mă tem de osînda pe care a luat-o preotul Eli, cel din Legea Veche, că nu a pedepsit precum se cădea pe fii săi care au păcătuit. Iar dacă eu sînt fiul tău, precum o știu eu însumi, mă înfricoșez să nu mă ajungă pedeapsa aceea pe care a luat-o Ionatan, fiul lui Saul; căci, putînd să oprească pe tatăl său să nu caute vrăji, nu l-a împiedicat de la păcat; pentru aceasta, el a fost ucis cel dintîi în război. Deci, ca să nu fiu osîndit, îți zic ție acelea care-ți sînt spre folosul tău; să nu te osîndești și tu de la Dreptul

Judecător Cel necăutător în față, ascultă-mă pe mine: leapădă-ți mînia care o ai asupra celui mort și să nu tulburi Biserica celor vii, pricinuindu-i neliniște".

În alt loc al epistolei sale zice: "Mă întreb pentru ce și cum s-a izgonit Ioan? Însă eu nu voiesc să-ți răspund cu de-amănuntul, ca să nu mă arăt că osîndesc și prihănesc pe ceilalți. Aceasta îți zic ție, cum că mulți din cei fărădelege, cu mare nedreptate și-au săvîrșit răutatea lor asupra dreptului acela. Deci, în puține cuvinte, îți arăt starea Egiptului cu care te învecinezi. Egiptul s-a lepădat de Moise și a slujit lui Faraon. Pe cei smeriți i-a văzut cu bine; iar pe israilitenii care se osteneau i-a muncit. El n-a plătit lucrătorilor care zideau cetatea Egiptului. În niște lucruri ca acestea Egiptul îndeletnicindu-se, a odrăslit pe Teofil, care cinstea aurul ca pe Dumnezeu. Împreună cu cei de un gînd cu el, a urît și a mîhnit pe Ioan, omul cel iubit al lui Dumnezeu și propovăduitorul Domnului. Dar casa lui David crește și se întărește și mai mult; iar casa lui Saul se micșorează și se împutinează precum vezi.

Dumnezeiescul Chiril, citind scrisorile acestea ale Sfîntului Isidor, a început a-și cunoaște greșeala și a se îndrepta. Deci, atunci a cunoscut adevărul și de atunci s-a îndreptat desăvîrșit, de cînd a văzut

vedenia care urmează: Sfântului Chiril i s-a arătat odată într-un vis, că se află într-un loc foarte frumos, plin de bucurie negrăită. Acolo vedea pe Avraam, pe Isaac, pe Iacov și pe alți minunați și slăviți bărbați ai Vechiului Testament. Asemenea vedea într-însul și pe mulți sfinți care făceau parte din Noul Testament al Sfintei Evanghelii. În locul acela, a văzut și o biserică minunată, a cărei frumusețe era neîntrecută; iar înăuntrul bisericii se auzea o mulțime multă de popor, care cânta cu dulce melodie. Intrînd și sfântul în biserică, cu totul s-a înspăimîntat cu mintea de vederea celor de acolo și s-a umplut cu totul de bucurie și de dulceață în inima sa. Căci vedea acolo și pe Doamna noastră Născătoare de Dumnezeu înconjurată de mulțime de sfinți îngeri și strălucită cu slavă negrăită de jur împrejur. Mai vedea și pe Sfântul Ioan Hrisostom stînd aproape de Născătoarea de Dumnezeu cu mare cinste și strălucind cu lumină minunată, ca un înger al lui Dumnezeu, ținînd în mîini cartea învățăturilor sale. Împreună cu Sfântul Ioan Hrisostom mai erau și mulți alți bărbați slăviți, care stăteau lîngă dînsul ca niște slujitori înarmați toți, ca și cum ar fi vrut să facă o izbîndă oarecare.

Dumnezeiescul Chiril, văzînd acestea, dorea a merge să se închine Stăpînei noastre Născătoarei de Dumnezeu, chiar a și alergat la ea ca să i se

îchinez; dar îndată Sfântul Ioan, împreună cu purtătorii săi de sulite, au alergat împotriva lui cu mînie și, nu numai că l-au oprit de a se apropia de Născătoarea de Dumnezeu, dar și din biserica aceea l-au izgonit. Sfântul Chiril, în vremea cînd stătea cutremurat și se socotea în sine cum se mînia contra Sfântului Ioan Hrisostom și cum l-a izgonit din biserică, iată a auzit pe Stăpîna noastră, Născătoarea de Dumnezeu, mijlocind și zicînd către Sfântul Ioan să-l ierte și să nu-l gonească din biserica aceea; căci nu din răutate, ci din neștiință a luat contra lui presupus rău: "Iartă pe Chiril - a zis Născătoarea de Dumnezeu către Sfântul Ioan -, căci din necunoștință a luat presupusul cel rău pentru tine și se va arăta că din neștiință a cîștigat acest presupus rău, după ce îl va cunoaște". Dar Ioan se arăta că nu primea să-l ierte.

Atunci Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a zis către Sfântul Ioan: "Pentru dragostea mea, iartă-l. Căci mult s-a nevoit pentru cinstea mea, ocărînd și rușinînd pe Nestorie, ocărîtorul meu; iar pe mine, Născătoarea de Dumnezeu, propovăduindu-mă oamenilor! Iartă-l pentru mine, căci mult s-a ostenit pentru mine, pe ocărîtorul Nestorie rușinîndu-l și pe mine, Născătoarea de Dumnezeu, propovăduindu-mă!" Acestea auzindu-le Hrisostom de la Născătoarea de Dumnezeu, îndată s-a

îmblînzit și, fiind chemat înăuntru, a îmbrățișat pe Sfântul Chiril, ca un prieten pe prietenul său, și de dragoste îl săruta cu iubire frățească și cu mare bucurie. Astfel s-au împăcat și s-au împrietenit amîndoi sfinții între ei, în vedenia aceea, prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu.

Deci, Sfântul Chiril, deșteptîndu-se și socotind cu de-amănuntul această vedenie, s-a pocăit foarte mult și singur se certa pe sine; căci atîta vreme a avut patimă deșartă și nesocotită, contra unui bărbat preasfînt și bineplăcut lui Dumnezeu. Pentru aceea, adunînd îndată pe toți episcopii Egiptului, au făcut praznic mare și sărbătoare Sfîntului Ioan Hrisostom, a scris numele lui în diptică și-l pomenea împreună cu sfinții cei mari. În fiecare an îl fericea pe el cu cuvinte de laudă; iar Gheorghe, patriarhul Alexandriei, i-a scris viața lui, din care, mai pe urmă, a scris și a alcătuit viața Sfîntului Ioan Hrisostom, care se află în tomurile lui. Astfel s-a ridicat pata aceasta deasupra sfințeniei dumnezeiescului Chiril.

De atunci, fericitul Chiril și-a petrecut cealaltă vreme a vieții sale cu petrecere minunată, păstorind turma sa cea cuvîntătoare la pășunea cea aducătoare de viață, povățuindu-i pe toți la calea mîntuirii cu mare înțelepciune și cu știință duhovnicească, întorcînd din rătăcirea diavolului

pe cei rătăciți. Dovadă învederată a înțelepciunii și a științei sale este povestirea sa care urmează și pe care voim să o adăugim aici ca pe o îndulcire a ascultătorilor și astfel vom da sfârșit povestirii sale.

Părintele Daniil ne spune în Pateric, cum că în părțile cele mai de jos ale Egiptului era un bătrîn cuvios, adică cu petrecerea sfînt, dar prost și greoi la minte. Pentru aceea, din prostimea lui, socotea și zicea că Melchisedec este fiul lui Dumnezeu. Aceasta au vestit-o unii Sfîntului Chiril, care, chemînd la sine pe bărbatul acela și înștiințîndu-se că face semne și minuni și orice va cere de la Dumnezeu îi arată lui, a uneltit o înțelepciune ca aceasta. El a zis cu blîndețe către bătrîn: "Părinte, un gînd îmi zice mie că Melchisedec este fiul lui Dumnezeu și alt gînd iarăși îmi zice, că nu este fiul lui Dumnezeu, ci este om și arhiereu al lui Dumnezeu; deci, pentru aceasta am îndoială. Pentru aceea te-am chemat, să-ți spun ca să te rogi lui Dumnezeu, să-ți descopere adevărul, ca să mi-l arăți și mie". Bătrînul, auzind aceasta și bizuindu-se pe înțe-legerea sa, a răspuns cu blîndețe dar și cu îndrăzneală: "Lasă-mă, stăpîne, ca pentru aceasta să mă rog lui Dumnezeu trei zile, și orice-mi va descoperi, voi arăta-o și marii tale sfințenii".

Deci, bătrînul, ducîndu-se în chilia lui, s-a închis trei zile și a rugat cu căldură pe Dumnezeu să-i arate ce a fost Melchisedec. Descoperindu-se adevărul de la Dumnezeu, s-a întors la Sfîntul Chiril și i-a zis: "Stăpîne, Melchisedec este om, iar nu fiul lui Dumnezeu". Iar sfîntul i-a zis: "Și de unde știi, părinte?" Bătrînul i-a răspuns: "Dumnezeu mi-a arătat pe toți patriarhii, unul după altul, de la Adam pînă la Melchisedec. Pe toți aceia i-am văzut trecînd pe dinaintea mea și cînd a venit să treacă Melchisedec, mi-a zis îngerul Domnului: "Iată, acesta este Melchisedec!" Deci, m-am încredințat cu adevărat, stăpîne, că desăvîrșit este așa". Atunci, Sfîntul Chiril, mulțumind lui Dumnezeu, s-a bucurat foarte mult că a izbăvit pe acel bătrîn din rătăcire și l-a eliberat cu pace. Deci, bătrînul, ducîndu-se, a mărturisit tuturor că Melchisedec este om iar nu Fiul lui Dumnezeu. Cu o înțelepciune ca aceasta și cu astfel de meșteșug duhovnicesc al sfîntului, s-a povățuit bătrînul cel prost la cunoștința adevărului.

Sfîntul Chiril, a trăit pe scaunul Alexandriei 32 de ani, scriind multe cărți folositoare de suflet și credincioase, dintre care cele mai alese sînt: *Comorile* și *Explicările la Sfînta Scriptură cea Veche* și curățind în zilele sale Biserica lui Hristos de eresuri, și-a dat sfîntul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu, în a noua zi a lunii iunie, zi în care se

prăznuiește adevărata lui pomenire. Căci în 18 zile ale lunii lui ianuarie nu este pomenirea sfârșitului său, ci pomenirea mergerii lui din Alexandria la Efes. Această mergere a lui s-a judecat vrednică de praznic; căci a stat pricină de multe bunătăți pentru Biserica lui Hristos, fiindcă prin ea s-a adunat Sfântul Sobor al treilea a toată lumea, eresul cel hulitor al lui Nestorie s-a izgonit și dreapta credință s-a propovăduit lumii. Astfel, Sfântul Chiril nevoindu-se cu buna nevoință credința cea dreaptă întărind-o la sinod, împăcând lumea și liniștind-o de tulburări, curățind turma sa de eresuri și viața sa împodobind-o cu fapte mari și bune, s-a dus să-și ia cununa pregătită lui de puiorul de nevoie Hristos, precum și plată pentru osteneală.

Lângă el, la moartea Sfântului Chiril, a stat chiar Doamna și Stăpîna Născătoare de Dumnezeu și a cercetat pe robul său cu sîrguință; căci el, în viața sa, a slujit ei cu credință și mult s-a nevoit fericitul pentru cinstea ei. El acum se află în ceruri și se bucură împreună cu toate cetele îngerilor, cu patriarhii, cu proo-rocii și cu apostolii, cu ierarhii și cu toți sfinții cei din veac. Dar mai ales cu cel desăvîrșit și iubit prieten, cu dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, stă fără mijlocire înaintea scaunului lui Hristos Dumnezeuul nostru și înaintea Preacuratei Maicii Sale, pentru care s-a luptat și a

pătimit rău. Și neîncetat roagă pe Preasfînta și cea deoființă Treime pentru toți creștinii, ca să dobîndească și ei împărăția cerurilor. Pe care, facă Dumnezeu ca să o dobîndim și noi toți, cu darul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine toată slava împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

